

DEO OPTIMO MAX.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-septimo
Martii M. DCC. XXXVIII.

M. JOANNE-BAPTISTA THOMA MARTINENQ,
DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

Num in plagis abdominis, vulnerato intestino, Pellionum futura?

I.

ERGO-NE vulneratæ partis conglutinationi, nunquam, nisi vulneribus huic eidem iterum inflictis præluderetur? Numquid ex Chirurgiâ, carnificina fieret? An absque novaculâ, scalpello, *forficibus*, acu, similibusve ferramentis, externorum corporis affectuum plures non sanarentur? Absit. Chirurgia, tertium, (nec indè locuples minùs ac præstans) Medici armamentarium, non *chalybis*, at Chirurgi manuum opere definitur. *Chalybs* aut ferrum, unum quidem, sed non unicum ex instrumentis præsentissimum, quibus ars utitur identidem, interdùm abutitur artifex. Quot reipsâ ægritudines, vel externæ, nullam hujus opem efflagitant? Solâ, eâque artificiosâ Chirurgi manuum ad corpus ægrotans admotione, prolapsum plerumque reductur intestinum. Partium *deligatione* simplici ac situ, diartâque idoneâ, ossa quandoque vel fracta, vel mota loco, ad copulationem aut *nexum* revocantur. Calculus omnis ad vesicam, per *lithotomiam* an extrahendus? Mammarum carcinoma quodlibet, vulgò cancer, an secandum aut extirpandum? An cuivis *hydropi*, *paracenthesi*? Cuivis ani *fistula*, incisio? *Angina*, *bronchotomia*? *Paris*, *lymphæ*, aut sanguinis in *thoracis* capacitate collectioni, *empyematis*; arteriæ discissæ vel punctæ, *aneurismatis* opus? Capitis vulneri, *trebratio*? Artuum *gangrana*, amputatio? Num *carbunculi*, *bubones*, tumoresve alii contrâ naturam, vel igne, aut ferro pariter aggre-diendi, vel ad *suppurationem*, *repercussionem*, *resolutionem*, *discussione*ve indiscriminatim perducendi? Num in partu laborioso, manu parcius, quàm instrumentis utendum? An suendi *tendines*? Suenda & intestina? Non utique. Quoties immò soli naturæ committenda venit eorum coagmentatio vulnere, quæ, ab acu filum tra-

hente, durius exagitata, ingravescerent? Ubi ergo Chirurgiâ tutiori ac simpliciôr, diatrâ pharmaciâque convenientibus, adjutâ, quàm citissimè suppetias natura poterit accipere: toties absque *sutura Pellionum*, fauciâ partis labra, prout expediet, conglutinata, feliciter ac itè sanabuntur.

I I.

THERAPEUTICES ea pars, quæ manu curat, triplici præsertim opete, suum assequitur finem: *Synthesi*, *diæresi*, *exaresi*. *Synthesi*, disjuncta coniunguntur, *Continuum*, dividit *diæresi*. Quod superfluum est aut noxium, aufert *exaresi*. His in operibus merè ac simpliciter perficiendis, caveas Chirurgo conquisicendum existimes. Numquid non corporis humani fabricæ prævia cognitio atque inspectio, per unicam *Anatomes* (a) administrationem, huic adipiscenda? Numquid non varia morborum externorum genera, generisve cujuslibet diversæ species, harumque totidem discrimina, causæ, signa & remedia, sunt à Chirurgo percipienda priùs, quàm ad opus, hic manum admoveat? An non indignissimè ageretur cum Chirurgiâ, si ad nudam *empiriâ* hæc detruderetur? Artis hujus nobilissimæ objectum, quamvis nullum videatur esse aliud, præter hominis corpus, vulneribus præcipuè, ulceribus, tumoribus, *fracturis* aut *luxationibus* affectum, & sanabile: quàm tamen immensus adhuc superest Chirurgo campus, in quo, non ingenii solertiâ, nec doctrinâ minùs, quàm operis dexteritate, vel manûs industriâ debet excurrere? Quot enim & quàm præclara, ex *Hippocrate* (b) ad Chirurgiæ officinam pertinent? Egrotans, agens, ministri, instrumenta, lumen, ubi, cur, quot, quomodo, quando. Hæc autem omnia breviter & commodè revocavit Gourmelenus (c) ad tria potissimum capita: Primum, ad animi bona; Secundum, ad corporis dotes; Tertium, ad res aliquot externas, quarum & auxilio, & scientiâ necessariò Chirurgus indiget, ut celeriter, turò, ac molestè minùs queat operari. Quicumque igitur tribus illis, animi, corporis, externisve ornamentis præditus erit Chirurgus; Is, operationes artis quælibet (d) non ausult ac feliciter exequetur? Is, medicamentorum externorum multitudine, naturam an opprimeret? Is, ferum aut ignem, corpori an applicabit, cum, sine ipsis, morborum curatio poterit accelerari? Is demùm, interna remedia, vel ad sedandum dolorem, vel ad vires recreandas, vel aliud in propositum, nisi ex Medici periti consilio, an administrabit?

I I I.

ABDOMEN, utpotè carnosum & molle, multifariam lauciari potest. Quid enim vulnus, præter morbi communis, hoc est, solutæ unitatis determinatam speciem, recentem adhuc & cruentam, *puris* corruptionisve expertem, partibus præsertim fixis at mollioribus, ab instrumento incidente, pungente, vel contudente extrinsecus infligitur: quam, functionum læsio plerumque comitatur. Discrimina vulnèrum & signa desumuntur imprimis, vel à solutæ unitatis naturâ & figurâ, vel à solutæ partis essentiâ & situ, vel ab affectibus complicatis aut *symptomatis*, quæ vulnera frequenter excipiunt: ut dolor, inflammatio, tumor, *hemorrhagia*, *convulsio*, *delirium*, febris, & alia, quæ maximi sunt ponderis ad vulnèrum aut *prognosim*, aut curationem legitimè instituendam. Dissimiles porrò, quæ ventrem adoriantur plagæ, vel in solâ cutis superficie consistunt, vel in abdominis interiora penetrant; tuncque sunt, vel cum nullâ, vel cum aliquâ partium inclusarum læsione, vel cum nullo, vel cum aliquo earumdem exitu. Partes abdominis quælibet internæ, licet plagis obnoxie sint, non tamen omnes; at tenuia solummodo intestina atque omentum, per impositum vulnus possunt exilire. Intestinum, dum foras prominet, discissum esse, certò dignoscitur: cum, digitis mollior tractatum illud, flaccessit omninò, seu nullatenus intumescit. Dum verò latet in ventre saucium, nec evolutum est, haud obscuræ læsionis ipsius dant indicia: & specillum ex arte in abdomen introductum, & dolor intensissimus, qui nunquam non in affectû

(a) Saluberrim.
Favul. Par. sinu.
Decret. 2. Aug.
1607.

(b) Lib. de Crib.
officiis.

(c) Art. Chir.
urg. sect. 1. de
quælibet, cap. 1.

(d) L. ult. ibid.

parte percipitur; & liquores, humoresque qui per vulneris exterioris ostium ex-
cernuntur; & sanguis ipse, qui per anum cum faecibus interdum eliminatur. Hinc
ubi de faucio jam constat intestino, quid Chirurgus faciendum? Perpendat hic at-
tentiùs, num, & quâ simplici ac tutiori Chirurgiâ, valeat curari vulnus, atque
sanari? Abstineatque præsertim à *Pellionum suturâ*, ex cujus forsitan usu factum est,
ut omnia (a) intestinorum vulnera, lethalia quondam judicarentur.

(a) Hippocr. 1.
2. prædiction. &
caus. prænot.

I V.

FIXARUM, at mollium corporis partium, vulnere aut aliter contrâ natu-
ræ leges divisarum atque cruentarum, acûs filum ducentis trajectu facta com-
missura, *Syntheseos* eam exprimit formam, quæ *sutura* propriè nuncupatur. Mi-
rùm professò, quot à Veteribus laudatæ fuerint aut usurpatæ *suturarum* species;
quæ, ut crudeliores inutilioresque, jam pridem exoleverunt. E paucis tamen, quas
nostra politior ætas retinuit, an quælibet, faustè, feliciter ac prosperè succedunt?
Minimè. Numquid immò, ut *Pinnata*, quæ *tendinum*; sic & *Pellionis*, quæ in-
testinorum vulneribus passim *sutura* destinatur, tanquam formidolosa vel dete-
stabilis, penitus non ableganda? Vulgarem, ac receptum *sutura* hujus consiciendæ
modum, en paucis accipe: tum dijudices. Ægrotante, pro læsionis naturâ & situ,
probè collocato, intestini foras elapsi atque faucii, extremitas altera ministri di-
gitis apprehenditur, alteram læva manu tenet Chirurgus: qui dextrâ, rectam &
rotundam acum (filum sericum, crudum, planum & cerâ oblitum ducentem) per
utramque vulneris adigit oram; torve continuo, quot opus est, punctus, in gy-
rum omnes injicit; sutumque jam intestinum, mox in sedem reponit naturalem,
ita ut fili extremum in vulneris parte superiori, sinat foris pendere: usquedum
glutinato tandem intestino, filum univèrsum queat retrahi. *Sutura Pellionum* sic
adumbratâ, quis, intestinorum compositionis aut structuræ peritus, horum jam
sauciorum curationem huic operi credere non verebitur? Ut enim vulnere eo-
rundem ingenti, ex omnium penè auctorum consensu, inutilis prorsus hæc æsti-
matur; sic quoque in mediocri aut exiguo, suscitantur, augmentur ab eâ dolor,
inflammatio, tumor, febris, *convulsio*; morsque ipsa maturatur. An-non inso-
lenti aëris exterioris contactu, repetitis *acu-punctionibus*, vulnerisque orarum
(fili digitorumve interventu) vel constrictione vel contrectatione factâ, *musculares*
& *nerveæ*, at delicatissimæ tenuium intestinorum tunicæ, de novo franguntur, ir-
ritantur, colliduntur, extruciantur? Quid præterea non est damni nasciturum, si
filum dirumpi semel, aut remitti contigerit? Nonne, deletis omnibus acu filii
trajectibus, vulnus, priore pejus recrudescet? Nonne ferociùs instaurabitur? Num-
quid non ore uno fatentur, quotquot extant vel acerrimi rerum æstimatores, vel
solertissimi cadaverum scrutatores, eam tenuium intestinorum esse naturam, ut si
continui solutionem aliquam illa patiantur, vulneris hujus labra, sibi metipsis nuf-
quam, at cum *peritonæi* vel *omnium* portione quâdam solummodò conglutinentur?
Cum itaque non exitiosa minùs, quàm inutilis demonstraretur hæc *Pellionum sutura*,
quis ipsam oculis jam non refugiat, non respuat auribus, animo non asperne-
tur, recordatione demùm non perhorrescat?

V

DISSOLUTA resarcire, principii vitalis *energia* (a) incumbit; ars, im-
pedimenta tantùm removet. Vulneratum porro intestinum, tibi curandum
proponitur. Totum id operis, si fieri queat, sic naturæ committas, ut, quæ fun-
ctionem ejus interpellarent, omnia procul avoces, illic detorqueas. 1°. Pars
intestini læsa, modestâ licet explicatione, vel optimâ etiam inquisitione, cum
detegi nequit: *heterogenea*, si liqueat, quamprimum extrahantur. Tum ex-
terno vulnere, si necesse sit, admoveatur turunda, & de reliquo, ut moris est,
curetur vulnus. 2°. Prolapsi ex abdomine intestini sauciatio, parva si fuerit aut

(a) Junckerus
Cur. instr. Tab.
52.

mediocris, nullâ eger *futura*; ac proinde naturalem in sedem subito reducatur intestinum, ne infueto vel exter no aere circumdatum, alienetur. 3°. In majoribus intestinorum plagis, etiam transversis, unico *futura interscissa* punctu, intestini faucii labra in medio trajienda, parique læsa in abdomen recondenda, ita ut extremitates sili, juxta superiorem exterioris plagæ marginem adducantur, ibique firmantur, donec vulneratum intestinum, *peritonæo* vel *omento* jam adhareat. 4°. Laniato vehementius adhuc intestino, si ex uno *futura interscissa* tractu, coagmentatio illius cum partibus vicinis sperari non possit: læsi sic intestini ora superior (hoc est ventriculo continua) ejusdem *futura (b) interscissa* punctibus aliquot, cum superiori præsertim fauciorum integumentorum margine conjungatur; adeo ut, cum externo vulnere subinde concrefcente intestino, efformetur fistula, cujus ope, veluti per anum arte factam, crassiores alimentorum & chyli particulae, aut faeces, (c) ejiciantur foras. 5°. Dilcissi & prolapsi jam intestini quolibet instituat curatio, tenuissima nunquam non imperetur dieta, *gastraphiaque*, dum opus erit, ex arte celebretur. Hæc, illâ, vel alterâ methodo, licet simplicissima, plures, quos *Pellionum futura* non servasset, sanitati restitutos fuisse testantur variæ Medicorum (d) observationes, experientia quotidiana suffulcit. Facessant idcirco, nec ita superbè gloriantur, quot quot scalpello dexterè tractando, *continuoque* subtiliter dividendo assueti, Chirurgicum parvi faciunt opus, hoc ubi, vel profundissimis, latissimis, longissimisve incisionibus non peragitur, vel amplissimo ac fastoso instrumentorum & remediorum apparatu non describitur. Quasi verò, Chirurgia, ut & Medicina, quò simplicior, eò præstantior non haberetur. Corporis igitur, ac potissimum manuum firmitudine, robore, & dexteritate, sensuum omnium, maximeque visus integritate polleant artis alumni: per me licet. At ejusmodi dotibus corporeis, numquid non præire debent (e) animi bona: morum & vitæ integritas, fides, constantia, ingenii acumen, solertia, prudentia & doctrina? Ut, quod frequenter ob morbi naturam evenit, si huic nequeant illi prodesse, saltem haud noceant.

(b) *Sutura interscissa* (quam & *nodosam* vocant) sic dicenda, quòd post singulos punctus, solum nodo firmatam refectur: sola hodie apud artis peritiores venit in usum: nisi quòd in *rostri leporini* operatione, *futura intertorta* interdum adhibeatur. Sic autem *interscissa* vulgò administrari solet. Vulnere, vel à sanguine concreto, vel à quolibet alieno corpore repurgato, quòd inflammationem parere posset: vulneris laeta famuli manu ad invicem adducuntur & vet-

tus extremitates apprehenduntur: cum Chirurgus, acu duplex solum trahente, utramque vulneris oram in medio trahit: ab inferiore orsus, in quâ solum ansam efficit, opere peracto ad superius vulneris labrum adducendam, per quam sili pars altera immittitur, post duplicem nodum refecenda. Similique modo tot sili injiciuntur, quot vulneris postulat amplitudo; ac tandem conveniens medicamentis curatur vulnus.

Non ergo in plagis abdominis, vulnerato intestino, Pellionum futura.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Thomas-Renatus Gasnier.	M. Guillelmus de Magny.	M. Michael Peager.
M. Philippus Davier de Breuille, <i>Doravia Hispaniarum Regiæ, Medicus perpetuò Ordinarius.</i>	M. Gabriel-Antonius Jacques.	M. Nicolaus Le Tellier.
M. Petrus Maloet, <i>Consiliarius & Medicus Regis Ordinarius, necnon Domus Regiæ Invalidorum, Ducum & Militum Academiæ Scientiarum Regiæ Socius.</i>	M. Claudius de la Vigne de Frecheville, <i>Medicus Regis & Domus Regiæ Ordinarius.</i>	M. Petrus Afforty.

Proponebat Parisiis, GEDEON DE RABOURS, Genevensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1738. à sextâ ad meridiem.

(c) Junckerus
lib. 1. Cap. 55.

(d) Aretæus l. 2.
cap. 9.
Fernelius l. 6.
de morb. cap. 14.
Hollerius ob-
serv. 17.

Seidelius obs. 5.
Schenklius l. 3.
de vul. intersc. obs.
9.

Tulpius obs. 1.
l. 1. c. 20.

Ruychius obs.
anat. chir. 55.
Junckerus ibid.
Francis. Meri
dus p. Med. chir.
48 Mart. 1734.
(e) Gourmele-
nus ibid.